

Preventieve pest-aanpak

Dorpsschool Meeden

De Vreedzame School

Inleiding

De laatste jaren is de roep om het pesten op scholen tegen te gaan steeds meer te horen. In maart 2013 presenteerden de Kinderombudsman en staatssecretaris Dekker van OC&W een plan van aanpak tegen pesten met als doel dat alle scholen vanaf 2015 het pesten aanpakken met een wetenschappelijk verantwoorde methode. Na kritiek vanuit de PO- en VO-raad werd besloten dat het verplicht stellen van programma's wordt losgelaten.

“Het ministerie van OC&W stelt scholen wel verplicht een sociaal veilig schoolklimaat te creëren, maar zij mogen dit doen op een manier die bij de schoolcultuur past.” (JSW 3-11-2014)

Op Dorpsschool Meeden willen we vooral inzetten op het voorkomen van pesten. In dit document wordt deze preventieve aanpak beschreven.

Algemeen

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Natuurlijk doen we er alles aan om pesten te voorkomen. We besteden in elke klas aandacht aan het belang van je goed voelen binnen de groep. Samen met alle leerlingen gaan we op zoek naar wat ze nodig hebben om zich veilig en gelukkig te voelen op school en hoe ze elkaar daarbij kunnen helpen.

Dit doen we met het programma De Vreedzame School. Wij zijn met de invoering van dit programma in het schooljaar 2018-2019 gestart. Het schoolteam wordt 2 jaar lang begeleid door een trainer van De Vreedzame School.

De Vreedzame School

De Vreedzame school is een programma dat er naar streeft om de school en de klas een democratische gemeenschap te laten zijn, waarin iedereen zich verantwoordelijk en betrokken voelt, door conflictoplossing als uitgangspunt te nemen.

Met dit programma leren leerlingen, personeel en ouders vaardigheden om op een andere manier conflicten op te lossen dan met (fysiek of verbaal) geweld.

Behalve training in conflictoplossingsvaardigheden leren alle betrokkenen in de school op een positieve manier met elkaar om te gaan, door een hoge standaard neer te zetten wat betreft het gedrag ten opzichte van elkaar.

Doelen van het programma

- verandering van de schoolcultuur in de richting van *de school als een democratische gemeenschap*, waarin iedereen zich betrokken en verantwoordelijk voelt;
- vergroting van sociale competentie, en met name van vaardigheden in conflictoplossing bij leerlingen, personeel en ouders;
- vergroten van de verantwoordelijkheid van kinderen voor het klimaat in school en klas;
- minder conflicten en minder ordeverstoringen; een beter leer- en werkklimaat in de klas;
- verbetering van het groepsklimaat; betere relaties binnen de groep; respect en waardering voor verschillen.

De klas en de school ontwikkelen zich tot een democratische gemeenschap, waarin leerlingen zich positief gedragen tegenover het personeel en tegenover elkaar, zelfstandig zijn, zich verantwoordelijk voelen, keuzes kunnen maken.

Afspraken en overleg

Op onze school zijn school- en groepsregels. In alle klassen volgen we het programma De Vreedzame School. Elke week wordt er een les gegeven.

De lessen zijn verdeeld in 6 blokken:

- *Onze klas*
Lessen in het teken van het creëren van een positief klimaat in de klas
- *Zelf conflicten oplossen*
Leerlingen leren met behulp van een heel eenvoudig stappenplan hun conflicten oplossen
- *Communicatie*
De rol van misverstanden, het je kunnen verplaatsen in iemand anders, actief luisteren
- *Gevoelens*
Je eigen gevoelens herkennen en het erkennen en accepteren van de gevoelens van een ander
- *Mediatie*
Het begrip wordt aangeboden en in de bovenbouw wordt het stappenplan voor mediatie geoefend

In elke groep worden tijdens de 'Gouden Weken', de eerste 4 weken van het schooljaar, specifieke groepsregels geformuleerd.

De school- en groepsafspraken zijn duidelijk zichtbaar in de school en de klassen.

Er vindt regelmatig overleg plaats tussen ouders en leerkrachten waarbij het welbevinden van de leerling een gesprekspunt is. Te denken valt aan de gesprekken in het kader van de 'Gouden Weken' en de 10-minuten-gesprekken.

Oplossen van conflicten

Leerlingen worden gestimuleerd om zelf conflicten op te lossen met behulp van het stappenplan 'praat het uit'.

1. Stop! Afkoelen!
2. Zet je gele pet op.
Praat en luister: wat willen jullie allebei?
3. Bedenk zoveel mogelijk oplossingen voor het probleem.
4. Kies een win-win oplossing.
Maak een plan en voer het uit!

De leerkracht kan helpen bij het oplossen van conflicten door als mediator op te treden. In het schooljaar 2019-2020 worden leerlingen uit groep 7 getraind als mediator.

Stappenplan mediatie

Stap 1 Introductie

- Vragen of de partijen hulp willen bij het oplossen van het probleem;
- een rustige plek zoeken om mediatie te doen;
- houden aan 3 regels: - probeer het probleem op te lossen
 - niet schelden
 - elkaar niet onderbreken

Stap 2 Luisteren

- Om de beurt vertellen de kinderen wat er is gebeurd;
- om de beurt vertellen de kinderen hoe ze zich voelden

Stap 3 Zoeken naar oplossingen

De volgende vragen worden gesteld:

- Wat wil je eigenlijk en waarom?
- Wat had je anders kunnen doen?
- Waarom deed de ander niet wat jij wilde?
- Wat kun je nu doen om het probleem op te lossen?

Stap 4 Vinden van oplossingen

- Welke oplossingen kunnen worden bedacht die voor beide partijen bevredigend zijn?
- De oplossing wordt herhaald en er wordt gevraagd of beide partijen het ermee eens zijn.
- Beide leerlingen worden gefeliciteerd met de succesvolle mediatie, en worden gevraagd elkaar een hand te geven.

Niettemin loopt het soms fout en kan er pestgedrag ontstaan.

Wat is pesten?

Pesten is het systematische en langdurig uitoefenen van psychologisch of fysiek geweld door één of meerdere personen ten opzichte van één persoon, die niet (langer) in staat is zichzelf te verdedigen.

De kenmerken

- Het pesten gebeurt systematisch.
- De macht is ongelijk verdeeld.
- Het heeft psychische of fysieke schade als gevolg.
- De gepeste is niet weerbaar.
- De bedoeling is om angst te veroorzaken of schade te berokkenen bij de gepeste.

De betrokken partijen

- de gepeste leerling
- de pester(s)
- de groep
- de leerkracht
- de ouders

Aanpak van pesten

Wanneer er melding gedaan wordt van pesten (door ouder, leerling of leerkracht), wordt er op school actie ondernomen.

De gepeste leerling

- Mag zijn/haar verhaal doen. Moet er met iemand over praten (dat is geen klikken!).
- Wordt in bescherming genomen.
- Wordt serieus genomen, weet dat hij/zij geholpen wordt.
- Geeft aan hoe hij of zij graag geholpen wil worden.
- Moet weten dat het zich niet op de kop hoeft te laten zitten, het mag 'nee' en 'stop' zeggen.

De pestende leerling

- Wordt met zijn/haar gedrag geconfronteerd.
- Gaat in gesprek met de leerkracht.
- Krijgt hulp van de leerkracht om zijn gedrag onder ogen te zien en te veranderen.

De groep

De nadruk ligt op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het welbevinden van alle leerlingen. Samen maak je de groep. Aangegeven wordt dat pestgedrag niet hoort op onze school. In een groep kunnen meelopers zijn, dit wordt besproken en afgekeurd.

- Een leerling kan proberen het pesten te stoppen als de situatie veilig is.
- Een leerling haalt hulp van de leerkracht als dat niet lukt.
- Een leerling gaat zelf niet mee pesten.

De leerkracht

- Bespreekt het pestgedrag met de gepeste leerling en de pestende leerling. Waar gewenst ook samen.
- Geeft zowel de gepeste leerling als de pestende leerling hulp.
- Bij onderhuids pesten stelt de leerkracht het pesten algemeen aan de orde in de groep.
- Houdt de situatie goed in de gaten.
- Heeft contact met de ouders.
- Benadert de gepeste leerling om te checken hoe het gaat.

De ouders

- Voeren een open communicatie als de leerkracht hen komt inlichten over pesten.
- Moedigen het kind aan om erover te praten.
- Accepteren het pesten niet.

Deskundigheid

Pesten is een complex probleem. Er wordt een grote mate van deskundigheid van de leerkrachten verlangd. Op onze school willen we deze deskundigheid blijven bevorderen.

De kundigheid van de leerkrachten bevorderen door gebruik van informatiebronnen:

- De gouden weken – groepsvorming en ouderbetrokkenheid Boaz Bijleveld
- Verbindend leiderschap in een uitdagende groep Boaz Bijleveld
- De Vreedzame School Eduniek
- Wij zijn een groep N. van Kordelaar / M. Zwaan
- Teach like a champion Doug Lemov

De kundigheid van leerlingen te vergroten door het gebruik van:

- De Vreedzame School; materialen, aanpak, hulpkaarten, inzet mediators
- Individuele hulp door onderwijsassistenten

In de groepen wordt positief gedrag benadrukt. In de groep is de 'opsteker-muur' te vinden. Voor elke leerling hangt er een envelop waarin opstekers kunnen worden gestopt.

Borging

Het hele schooljaar heeft sociale veiligheid onze aandacht. In onderstaand schema is te zien hoe de verschillende activiteiten een vaste plek hebben binnen onze jaarplanning.

Tijdstip:	Activiteit:	Groep:
Eerst 4 weken van het schooljaar	Gouden Weken; groepsvormende activiteiten, energizers, groepsspecifieke gedragsregels opstellen, gesprekken met ouders	1 t/m 8
Wekelijks	Les De Vreedzame School	1 t/m 8
November	10-minuten-gesprek; oudergesprekken	1 t/m 8
	Invullen "Zien" door leerkrachten	1 t/m 8
Januari	Zilveren weken; groepsvormende activiteiten, energizers, groepsregels evt. bijstellen	1 t/m 8
Februari	10-minuten-gesprek; oudergesprekken	1 t/m 8
April	Invullen "Zien" door leerkrachten Leerlingen enquête	1 t/m 8
Juni	10-minuten-gesprek; oudergesprekken	1 t/m 8

Gesprekken met leerlingen en/of ouders worden vastgelegd in ParnasSys.